

FARMACOLOGIA CLINICĂ A MEDICAMENTELOR ANTIHIPERTENSIVE ȘI ANTIHIPOTENSIVE.

A. Actualitatea

Hipertensiunea arterială este o afecțiune cu frecvență înaltă în populația generală, atingând circa o treime din toți adulții din țările economic dezvoltate. Majoritatea bolnavilor suferă de hipertensiune arterială esențială și numai în 5% din cazuri hipertensiunea este de tip secundar. Netratarea acestei afecțiuni provoacă complicații din partea organelor țintă: inimă, creier, rinichi, ș.a., cu consecințe grave, invalidizante pentru pacienți.

Urgențele hipertensive sunt asociate cu creșteri semnificative ale morbidității și mortalității, din care cauză problema terapiei antihipertensive a fost și rămâne foarte actuală.

Hipotensiunea arterială acută însoțește unele stări de urgență, fiind o manifestare a unor tulburări hemodinamice, ce pun în pericol viața bolnavului.

Orientarea tratamentului antihipertensiv și antihipotensiv trebuie să corespundă variantelor clinice ale afecțiunilor date.

B. Scopul instruirii:

Înșuirea principiilor clinico-farmacologice de argumentare a prescripției, modalităților de dozare și apreciere a eficienței preparatelor antihipertensive și antihipotensive.

C. Obiective didactice:

Studentul trebuie să posede abilitățile de a:

- alege complexul minim de investigații, în vederea aprecierii efectului farmacodinamic al medicamentelor cu acțiune antihipotensivă și antihipertensivă;
- analiza și aprecia rezultatele studierii farmacodinamiei antihipertensivelor și antihipotensivelor;
- prognoza complicațiile posibile și reacțiile adverse ale medicamentelor din această grupă;
- prognoza dependența reacțiilor adverse ale medicamentelor din această grupă de regimul de dozare și starea funcțională a inimii și a altor organe și sisteme;
- aplica metode contemporane de corecție farmacologică a reacțiilor adverse, provocate de remediile medicamentoase antihipertensive și antihipotensive;
- întocmi formularul personal (medicamente-P) în stările însoțite de hipo- sau hipertensiune arterială.

D. Cunoștințe din disciplinele studiate anterior și cele de tangentă

Anatomie, fiziologie și fiziologie patologică. Anatomia și fiziologia sistemului cardiovascular. Rolul sistemului simpatic și parasimpatic în reglarea funcției inimii, hemodinamicii în normă și patologie. Principalii factori care determină tensiunea arterială. Principalele mecanisme de reglare a tensiunii arteriale.

Disciplinele clinice. Particularitățile etiopatogenice și clinice ale dereglărilor tensiunii arteriale în diferite maladii. Manifestarea clinică a hipertensiunii arteriale, clasificarea, complicațiile ei. Clasificarea urgențelor hipertensive, principiile tratamentului. Particularitățile etiopatogenice ale hipertensiunii arteriale, esențiale și simptomatice (provocate de feocromocitom, coarctarea aortei ș.a.). Particularitățile etiopatogenice ale hipotensiunii arteriale în diferite tipuri de șoc.

Farmacologie. Clasificarea, mecanismul de acțiune, indicațiile, contraindicațiile, reacțiile adverse ale preparatelor antihipertensive și antihipotensive.

E. Întrebări pentru autoinstruire:

I. Caracteristica clinico-farmacologică a medicamentelor utilizate în afecțiunile sistemului cardio-vascular.

- Clasificarea remediilor antihipotensive după mecanism și durata acțiunii, patogeneză, caracterul și selectivitatea acțiunii asupra vaselor.

2. Farmacologia clinică a antihipotensivelor ce măresc debitul cardiac și tonusul vaselor (alfa-beta-adrenomimetice, dopaminomimetice): particularitățile efectului antihipotensiv, influența asupra hemodinamicii centrale și regionale, cordului, indicațiile și principiile de utilizare, reacțiile adverse, farmacocinetica.
3. Alfa-adrenomimeticele folosite ca antihipotensive: particularitățile efectului antihipotensiv, influența asupra hemodinamicii centrale, regionale și cordului, indicațiile și principiile de utilizare, reacțiile adverse, farmacocinetica.
4. Antihipotensivele din grupul derivaților izotioureici: particularitățile efectului antihipotensiv, influența asupra hemodinamicii centrale și regionale, a cordului, indicațiile și principiile de utilizare, reacțiile adverse, farmacocinetica.
5. Dopaminomimeticele și beta-1-adrenomimeticele ca antihipotensive: particularitățile efectului antihipotensiv, influența asupra hemodinamicii centrale, regionale și a cordului; indicațiile și principiile de utilizare, reacțiile adverse, farmacocinetica.
6. Antihipotensivele ce măresc volumul sângelui circulant (plasmatic): particularitățile efectului antihipotensiv, influența asupra hemodinamicii centrale, regionale și cordului, indicațiile și principiile de utilizare, reacțiile adverse, farmacocinetica.
7. Clasificarea remediilor antihipertensive.
8. Farmacologia clinică a antihipertensivelor cu acțiune centrală: particularitățile mecanismului de acțiune și efectului antihipertensiv, indicațiile și principiile de utilizare, reacțiile adverse și profilaxia lor, farmacocinetica.
9. Particularitățile efectului antihipertensiv și indicațiilor ganglioplegicelor și simpatoliticele.
10. Alfa-adrenoblocantele utilizate ca antihipertensive: clasificarea, particularitățile mecanismului de acțiune și efectului antihipertensiv, indicațiile și principiile de utilizare, reacțiile adverse și profilaxia lor, farmacocinetica.
11. Beta-adrenoblocantele ca antihipertensive: clasificarea, particularitățile farmacocinetice, farmacodinamice, de dozare și de utilizare, reacțiile adverse.
12. Farmacologia clinică a diureticelor folosite ca antihipertensive: particularitățile mecanismului de acțiune și efectului antihipertensiv, indicațiile și principiile de utilizare, reacțiile adverse și profilaxia lor, farmacocinetica.
13. Inhibitorii enzimei de conversie a angiotensinei: clasificarea, particularitățile mecanismului de acțiune și efectului antihipertensiv, indicațiile și principiile de utilizare, reacțiile adverse și profilaxia lor, farmacocinetica.
14. Farmacologia clinică a blocantelor receptorilor angiotensinici ca antihipertensive: particularitățile mecanismului de acțiune și efectului antihipertensiv, indicațiile și principiile de utilizare, reacțiile adverse și profilaxia lor, farmacocinetica.
15. Farmacologia clinică a antagonistilor calciului utilizați ca antihipertensive: clasificarea, particularitățile mecanismului de acțiune și efectului antihipertensiv, indicațiile și principiile de utilizare, reacțiile adverse și profilaxia lor, farmacocinetica.
16. Farmacologia clinică a inhibitorilor neprilizinei ca antihipertensive: particularitățile mecanismului de acțiune și efectului antihipertensiv, indicațiile și principiile de utilizare, reacțiile adverse și profilaxia lor, farmacocinetica.
17. Principiile tratamentului hipertensiunii arteriale și urgențelor hipertensive. Preparatele antihipertensive combinate.

II. Selectarea și utilizarea clinico-farmacologică a SM în unele stări și afecțiuni clinice ale sistemului cardio-vascular.

- Principiile tratamentului hipertensiunii arteriale în funcție de grad și maladiile concomitente.
- Principiile de asistență medicală în urgențele hipertensive (comune și extreme).
- Principiile asocierii preparatelor antihipertensive: medicamentele combinate.
- Principiile de selectare și utilizare a medicamentelor în hipotensiune arterială de tip

hipoton, hipertonic și hipovolemic.

F. Lucru individual:

1. Caracterizarea succintă a principalelor medicamente:

Pe verticală: denumirea preparatului (română).

Pe orizontală: Sinonimele, formele de livrare, modul de administrare, dozele (terapeutice, maxime), indicațiile, contraindicațiile, reacțiile adverse.

Trimetafan, clonidină, labetalol, nitroprusiat de sodiu, moxonidina, lizinopril, enalapril, enalaprilat, captopril, amlodipină, diltiazem, verapamil, lercanidipină, prazosină, losartan, sacubitril+valsartan, hidralazină, minoxidil, izosorbid dinitrat, furosemid, indapamid, hidroclortiazidă, spiroinolactonă, torasemid, dopamină, dobutamină, propranolol, atenolol, bisoprolol, nebivolol, carvedilol, epinefrină, norepinefrină, fenilefrină, izoturon, difetur, raviten.

2. Exerciții de receptură medicală:

Trimetafan, clonidină, labetalol, nitroprusiat de sodiu, moxonidina, lizinopril, enalapril, enalaprilat, captopril, amlodipină, diltiazem, verapamil, lercanidipină, prazosină, losartan, sacubitril+valsartan, hidralazină, minoxidil, izosorbid dinitrat, furosemid, indapamid, hidroclortiazidă, spiroinolactonă, torasemid, dopamină, dobutamină, propranolol, atenolol, bisoprolol, nebivolol, carvedilol, epinefrină, norepinefrină, fenilefrină, izoturon, difetur, raviten.

3. Indicații preparatele utilizate în (pentru):

Hipertensiune arterială esențială de gradul I; hipertensiune arterială esențială de gradul III; hipertensiune arterială renală; hipertensiune arterială renovasculară; hipertensiune arterială cu hiperaldosteronism; diagnosticul și tratamentul feocromocitomului; hipertensiunea arterială cu hipercolesterolemie (ateroscleroză); pusee hipertensive; urgențe hipertensive în eclampsie; urgențe hipertensive în encefalopatie; hipotensiune dirijată; hipertensiune arterială cu insuficiență cardiacă; hipertensiune arterială la pacienții tineri; hipertensiune arterială la senili; hipertensiune arterială la diabetici; hipertensiune arterială la obezi; hipertensiune arterială după infarct acut de miocard; hipertensiune arterială la bolnavii cu maladii obstructive pulmonare; endarteriită obliterantă; boala Raynaud; ulcere trofice ale membrelor inferioare; hipotensiune arterială rezistentă la alfa-adrenomimetice; hipotensiune ortostatică produsă de alfa-adrenoblocante; hipotensiune arterială cronică; hipotensiune arterială hipovolemică; hipotensiune arterială hipotonă (colaps etc.); hipotensiune arterială hipertonică (cardiacă); hemoragii esofagiene.

4. Teste. "Farmacologia clinică" (teste de autoevaluare), Chișinău, 2000, pag. 116-14

5. Клиническая фармакология (тесты для самоподготовки. Кишинэу 2014, стр. 31 и 51)

6. Cazuri clinice. Ghid cazuri clinice, Chișinău, 2017, pag. 66

7. Situații virtuale: Îndrumar pentru lucrări de laborator la farmacologie. Chișinău, 2016, pag. 165

8. Selectarea medicamentelor antihipertensive și antihipotensive după criteriile eficacității, inofensivității, acceptabilității și cost, pentru includerea în formularul personal (medicamente P).